

Don Bosco

VLAANDEREN

nr. 2 | maart - april 2018 | 122ste jaargang | tweemaandelijks tijdschrift voor de beweging rond Don Bosco | kantoor van afgifte: 3000 Leuven mail | P209042

Tournée Mondiale

Hoofdredacteur

Brecht Nuyts

Adviesraad

Jos Claes
Pascale Laevens
Simon Nongrum
Bram Reekmans
Jurgen Renders
Laurens Vanderbrugghen
Firmin Vanspauwen
Mirte Wolfs

Eindredactie en redactieadres

Don Bosco Media
Naamsesteenweg 37
3001 Heverlee
mirte.wolfs@donbosco.be

Adreswijziging

Don Bosco Vlaanderen
Fr. Gaystraat 129
1150 Brussel
centrale.propaganda@donbosco.be

Verantwoordelijke uitgever

Wilfried Wambeke, provinciaal
Fr. Gaystraat 129
1150 Brussel
wilfried.wambeke@donbosco.be

Lay-out en druk

Drukkerij Van der Poorten nv
3010 Leuven
100% klimaatneutrale drukkerij

De bijdragen verschijnen onder de verantwoordelijkheid van de auteur.

Uw persoonlijke gegevens zijn voor u ter inzage. Ze worden nooit aan derden doorgegeven en dienen enkel voor de verzending van Don Bosco Vlaanderen.

In Vlaanderen:

www.donbosco.be
www.kerknet.be/organisatie/zusters-van-don-bosco

In de wereld:

www.sdb.org
www.cgfmanet.org

Don Bosco Vlaanderen is een gratis blad. Giften zijn daarom steeds welkom op het onderstaande adres en rekeningnummer, met vermelding van 'Don Bosco Vlaanderen':
Don Bosco Centrale vzw
Fr. Gaystraat 129
1150 Brussel
Tel. 02 771 21 00
IBAN: BE27 4272 1008 4573
BIC: KREDBEBB

inhoud

3

Ingeblikt

10

De week van
Griet Van Cutsem

18

Don Boscofeest op
school en internaat
te Woluwe

4

Wie is er bang
van de grote
boze wolf?

12

Wereldburger
worden. Niet
blijven staan bij
eigen zorgen en
behoeften.

20

Dries vindt rust
op zijn fiets

6

Door de ogen
van... Willem
van Sermondit

13

Waarom kies jij
voor een
engagement
bij Don Bosco?

21

3 vragen aan:
Ulrike Denys

8

Basishoudingen
van de opvoeder
in dialoog, respect
en erkenning van
het andere

14

Samen dromen
van een betere
wereld

22

Cultuur

9

Van de Eufraat
naar de Noordzee

23

In memoriam

24

Ruggespraak

Tournée Mondiale

'Tournée Mondiale' is jezelf non-stop trakteren op de wereld die zich rondom jou afspeelt. Jezelf iets gunnen in de veertigdagentijd klinkt onorthodox maar is daarom niet minder katholiek. Met een open geest je blik op de wijde wereld richten, is trouwens ook wat Jezus en Don Bosco ons hebben voorgedaan. Deze twee doorwinterde wereldburgers hebben echt wel wat gezien en meegemaakt. Ze vertelden hun belevenissen en deelden hun ervaringen met iedereen die het wilde horen. Hun blijde boodschap scoorde goed in diverse sociale netwerken en werd een virale

wereldhit die talloze mensen ook vandaag blijft inspireren. Salesianen, zusters, medewerkers, leerkrachten, leerlingen en vrijwilligers van Don Bosco, kiezen regelrecht voor een 'actief burgerschap' als grondhouding van waaruit gedacht, gevormd, opgevoed, gespeeld en geleefd kan worden. In het nummer van 'Don Bosco Vlaanderen' dat voor je ligt, zal deze levensvisie meermaals opduiken in het relaas van de auteurs. Moge hun getuigenis een oproep zijn om onze mensenwereld met nog meer liefde aan te kijken... liefde die de ander koestert maar ook durft los te laten zodat hij zo goed mogelijk zichzelf kan worden.

Ze speelden voetbal en gingen naar de kerk, ze waren welkom.

Wie is er bang van de grote boze wolf?

Wim Collin
is salesiaan
van Don Bosco
en docent aan
de Pauselijke
Salesiaanse
Universiteit in
Rome.

Italië, Ripabottoni, de quasi onuitspreekbare naam van een gehucht, een straat en zijstraat, een paar huizen, Ripabottoni staat in rep en roer. De vluchtelingen die er waren toegewezen om er te verblijven moeten er opnieuw vertrekken. Een deel van de plaatselijke bevolking had oorspronkelijk een petitie getekend tegen hun komst. Bij het vertrek blokkeren dezelfde mensen de straat, hebben opnieuw een petitie getekend, dit keer omdat ze niet willen dat ze weggaan. Het kan verkeren.

De titel van het krantenartikel is fout, grondig fout, zoals dat zo vaak gaat met titels in kranten. Die vluchtelingen, die waren daar in

het begin NIET welkom. De mens die gevlucht is voor de miserie en het geweld in zijn thuisland was niet graag gezien in die straat en die zijstraat daar ergens in het midden van Italië. Waarschijnlijk is het zo'n gehucht zoals er miljoenen zijn overal in de wereld. Mensen die in peis en vree samenleven, die in vroegere tijden de akkers rondom bewerkten en na verloop van tijd de koe, de geit en de olijfbom vervingen door een fiat om naar de plaatselijke fabriek te rijden en er te gaan werken. En dan plots beslissen ze, dat zijn de grote mannen die met een iets grotere fiat rondrijden, dat er in dat gehucht vluchtelingen moeten worden ondergebracht. Tweeëndertig (32) om precies te zijn. Ze komen er aan op een vochtige en natte herfstzondag van 2016. De wereld van Ripabottini stort in. De petitie had niets uitgehaald. De bange blanke man heeft het onderspit gedolven voor de grote boze wolf. Het is niet duidelijk waarom de bevolking oorspronkelijk zo bang was om de mensen op te vangen. Neen, dat is een halve leugen.

"Er bestaat
geen
grotere
armoede,
dan hij
die niet
weet te
beminnen."

Het is wel duidelijk. Van de vluchtelingen werd een grote boze wolf gemaakt. U kent dat wel: bij hun komst zouden criminaliteitscijfers toenemen, zou de welvaartstaat ondermijnd worden, wat zeg ik, niet meer bestaan, de werkgelegenheid zou verdwijnen en weldra zou er ergens in één of andere garage een moskee zijn. Vooroordelen en stemmingmakerij, ja, zo denken wij of wordt er voor ons gedacht...

Het was een kop koffie, van die kleine kopjes koffie waar je een flinke schep suiker in mengt om dan vast te stellen dat hij nog steeds bitter smaakt, die de boel ontdooid. Integratie op z'n Italiaans: de koffie, de pasta, de olijven, de kerk en het voetbal... Een deel van de vluchtelingen werd om hun talent ingeschakeld in de plaatselijke voetbalploeg, anderen gingen het kerkkoor versterken. Er werden huwelijksfeesten opgeluisterd met Afrikaanse muziek en dans, Engelstalige les gegeven aan de kinderen en uiteraard bij de pizza werd er bier gedronken... de inburgeringscursus die elke vreemdeling in Italië moet volgen werd in de praktijk omgezet, zo heet dat dan. Of omdat de Italiaanse mama misschien wel hoog van de toren blaast, maar als het er op aankomt een groot hart heeft en die jongens met beide armen omhelst en opvangt, daarom slaagt de integratie.

Ik ga op zoek naar artikels over Rippabottoni. Omdat ik wil weten waar de straat en de zijstraat precies liggen en ook omdat ik meer wil weten, het lijkt zo hard op een uitgesteld kerstverhaal. Al vlug stuit ik op een hele reeks van artikels over zowel de komst als het vertrek van de vluchtelingen. Het "schoolvoorbeeld van antiracisme", de "meest geslaagde integratiecampagne", het zijn maar enkele titels van kranten. Ze waren niet welkom die vluchtelingen, maar ze zijn het wel geworden. In één van de artikels zie ik een link naar de facebookpagina van één van de vluchtelingen. Het is James, uit Nigeria, op de vlucht omdat hij opiniestukken schreef tegen de regeringsleiders van zijn thuisland. Ondertussen is hij weg uit Ripabottoni. Hij schrijft dat hij zich nog goed herinnert hoe de eerste sneeuw viel en Maria Antonietta samen met twee anderen het eten voor hen klaar maakten. "Om maar aan te duiden", zo schrijft hij, "hoe sympathiek en vriendelijk de mensen wel niet zijn in Ripabottoni, kan ik niet meer zeggen, maar God weet het, ik ga ze missen, die mensen." Hij was er thuis, hij had een nieuwe thuis gevonden, een bewijs daarvan zijn de vele foto's met de jongeren van ter plaatse, lachend, dansend, spelend... Dit is de nieuwe wereld.

Maria Antoinetta over wie James het heeft, was de dame die volgens het artikel in de krant de petitie getekend had tegen de komst van de vluchtelingen. "Mijn eigen kleine en veilige wereld," moet ze gedacht hebben. Eerst vermoedde ik dat Maria Antoinetta een oude oma zou zijn, maar niets is minder waar. Het is een vrouw van eind de dertig. De komst van de vluchtelingen veranderde op geen jaar tijd haar leven. Ze is één van die mensen die protesteerden tegen het vertrek. Ik scrol naar beneden op haar facebookpagina en ik lees: "Er bestaat geen grotere armoede, dan hij die niet weet te beminnen. Een citaat, zo schrijft ze, van de grote Moeder Teresa van Calcutta." Ik krijg kippenvel, staar voor me uit en denk: als de wereld in mijn straat binnenkomt...

De mensen van Ripabottoni worden ondertussen opgevoerd in de Italiaanse media. Niet als helden, maar quasi als een curiosum, alsof ze zich moeten verantwoorden omdat ze menslievend zijn. Vreemd. Als we nu eens de "andere" als "mens" gingen beschouwen, als dat wat hij werkelijk is, medebewoner van deze aarde, burger in mijn zelfde straat, geschapen naar het beeld en de gelijkenis van God, dan...

De vraag die overblijft is: Wie is de grote boze wolf? De andere die mij menselijk maakt of hij die me onmenselijk maakt voor de anderen? Niets is wat het lijkt. ○

Door de ogen van...

Willem van Sermondt

Als coördinator van Don Bosco SAMEN zie ik dagelijks hoe Nederlandse of Vlaamse jongeren op hun eigen manier een steentje willen bijdragen aan de maatschappij. Door een meeleefervaring op Don Boscoprojecten wereldwijd, komen zij in aanraking met thema's zoals wereldburgerschap, mondiale ongelijkheid en culturele verschillen. De drang om vanuit een bescheiden gastrol een bijdrage te leveren, is bij deze jongeren erg sterk. 'Maar hoe gaat dit te werk?' Hieronder laten we enkele oud-vrijwilligers aan het woord over hun ervaringen.

"Vanuit een gastrol leveren zij, vanuit hun eigen kennis en ervaring, een bescheiden bijdrage aan de projecten."

Mats (India): "Wat ik tijdens mijn verblijf in India merkte, is dat de jongens emoties probeerden op te kroppen. Dit veroorzaakte soms agressie, wat kon uitdraaien op een vechtpartij. Wat wij probeerden was regelmatig het gesprek aan te gaan, zodat ze op die manier hun emoties konden uitten."

Roos (Kenia): "Er werden mij dingen verteld die niet goed verliepen door de meisjes van het project. Dit betrof bijvoorbeeld iets in het huishouden... in plaats van het eigenhandig op te lossen, vroeg ik aan hen: "wie gaat dit doen? of "wie gaat dit oplossen?" Zo gaf ik hun de kans om zelf de verantwoordelijkheid op te nemen."

Anne (Zimbabwe): "Tijdens ons verblijf zijn we bezig geweest met het opzetten en van een 'student-parlement'. Hierin kregen leerlingen de kans om over hun studie hun mening te geven. In de vergaderingen moesten zij beslissingen nemen. Zij vertegenwoordigden niet zozeer zichzelf, maar wel een grote groep leerlingen. Op die manier leerden de leden hoe het is om verantwoordelijkheid op zich te nemen."

Hester (Swaziland): "Er was een naaiatelier. Op dit atelier kunnen vrouwen leren naaien en hebben zij de kans om een inkomen te genereren. Tijdens ons verblijf raakten wij steeds meer betrokken bij de dames en het atelier. In overleg hebben wij een nieuw product geïntroduceerd; de wonderbag. Een tas waarin een pan rijst kan doorkoken of warm gehouden kan worden. Het is een product dat in Swaziland veel gebruikt wordt en bovendien een leuk souvenir."

Fanny (Swaziland): "In Nederland gaf ik hockeytrainingen en hielp in de organisatie van sportevenementen. Deze kennis heb ik vervolgens ingezet bij het geven van Hockey-clinics in Swaziland."

Context SAMEN

Via SAMEN kunnen jongeren voor 3 tot 8 maanden meeleven en meewerken op projecten voor straatkinderen en straatjongeren in Latijns-Amerika, Afrika of Azië. Het meeleven en de uitwisseling staan voorop. Vanuit een gastrol leveren zij, vanuit hun eigen kennis en ervaring, een bescheiden bijdrage aan de projecten. Die richten zich vooral op de bredere levensvaardigheden, het informeel leren. Denk hierbij aan vaardigheden die het zelfvertrouwen vergroten en bijdragen aan constructieve en effectieve samenwerking met anderen. Voorbeelden hiervan zijn: omgaan met agressief gedrag, probleemoplossend denkvermogen, besluitvaardigheid, kritisch en creatief denken, communicatie, zelfkennis en omgaan met emoties. Meer lezen over de ervaringen van onze vrijwilligers? Via onze website (www.samen.org) kan je verschillende publicaties raadplegen.

Basishoudingen van de opvoeder in **dialogoog** **respect en erkenning** **van het andere**

Met verbazing stellen we vast hoe vlot jongeren zich vandaag door de wereld bewegen. Anders dan wij op die leeftijd, trotseren ze het onbekende, doorkruisen ze landen, steken ze wereldzeeën over. Ze nemen het vliegtuig alsof het de bus is. Ook onze eigen kroost, geworteld in vertrouwde Vlaamse klei, is gevoelig voor de lokroep vanuit 'den vreemde', wil zijn horizon verruimen en laat een buiten(land)kans niet liggen. Enkele weken door Canada trekken, een congres bijwonen in Mexico, een citytrip boeken naar Praag, een vakantiebestemming vinden in Egypte, een tentje opslaan op een Franse camping, een jongerencursus volgen in München, een hotel of studio reserveren in Portugal, een stage plannen voor enkele maanden in Rwanda, ... Ze leren het al doende, ze vinden zelf hun weg door de paperassen of formaliteiten en steeds vaker met behulp van de sociale media. Daarlangs komt ook de buitenwereld hun leven binnen. Net zoals het tv-journaal, documentaires, kranten, boeken, een venster op de wereld bieden. Die wereld wordt natuurlijk niet kleiner maar de bereikbaarheid is veranderd.

Knap dat jongeren (lands)grenzen oversteken en zodoende de hunne verleggen. Of dat van hen automatisch werelburgers maakt, is nog zeer de vraag. De afstand in kilometers en het aantal omzwervingen, zegt niet direct iets over de openheid van geest, de ruimte van hart, de onbevangen blik waarmee men mensen (uit de eigen of een andere cultuur) ontmoet. Wie oprecht geïnteresseerd is, zichzelf in vraag durft te stellen, (voor)oordelen laat varen en focust op de aspiraties en waarden die we als mens delen, komt de ander echt nabij. Wie zijn eigen onvermogen aanvaardt,

(h)erkent gemakkelijker de kwetsbaarheid van zijn medemens. Wie zijn eigen sterkte goed inzet in dienst van anderen, helpt hen groeien in kracht en weerbaarheid. Hoe we in het leven staan, maakt wel degelijk verschil uit voor wie ons omgeven. Wie zich daarvan bewust is, gaat niet lichtzinnig om met zijn tijd en mogelijkheden. 'Een wereldburger is iemand die zich realiseert dat wat hij of zij doet, effect heeft op de rest van de wereld. En daardoor nadenkt over de keuzes die hij maakt', leert google ons. Ook opvoeders getuigen van wereldburgerzin wanneer '*ze kiezen voor dialoog, overleg, communicatie*' (OP). Angst voor het onbekende, voor het andere, verhindert ons altijd om breder te zien, maar '*het gesprek aangaan met jongeren, met hun omgeving en openstaan voor hun inbreng, werkt verrijkend*' (OP). Andere culturen en overtuigingen hoeven daarbij geen bedreiging te vormen. Integendeel, wat ze te bieden hebben, kan onze geest verruimen en ons hart verwarmen. '*Wat nieuw of vreemd is, mag jou in vraag stellen en je manier van kijken, verrijken.*' (OP) Zelfreflectie kan nooit kwaad. Eens in de schoenen van de andere proberen te staan, iets vanuit een andere hoek bekijken, eigen evidenties en zekerheden doorbreken, helpt relativeren en genereert mildheid. Zoiets vermag je identiteit eerder te versterken dan te ondergraven. Respect voor de ander en erkenning van het andere, zijn sleutelbegrippen in het opvoedingsproject. Don Boco blijft ons daartoe oproepen. Aan ons om dit te vertalen in een tijd en samenleving waar diversiteit aan de orde is, waar vluchtelingen hun plaats zoeken, waar vreemdelingen recht hebben op een menselijke benadering. De Engelse filosoof en staatsman Francis Bacon schreef al in de 16de eeuw: "Wanneer een mens vrijgevig en hoffelijk is voor vreemdelingen, laat dit zien dat hij een wereldburger is." Of zoals een zekere Della Valle stelt: "als je in staat bent solide waarden door te geven aan je kinderen, kunnen zij wereldburgers worden." Of ze nu hier, dichtbij ons wonen of aan de andere kant van de wereld. ○

Van de Eufraat naar de Noordzee

Ik ben Waleed, geboren op 15 februari 2000 in Nasiriya in Irak, aan de oevers van de Eufraat in de buurt van de stad Ur. Dat is de stad waar Abraham (Ibrahim) ooit ook wegtrok. In de lente van 2012 ben ik met mijn ouders, 3 zussen en 2 broers aangekomen in België.

Voordien werkte mijn vader in Dubai, verkocht er auto's en was daardoor bijna nooit thuis. Hij verloor zijn job en wou niet terug naar Irak. Het werd er gevaarlijk door vechtende groeperingen en het Amerikaanse leger. Ik herinner mij nog dat mijn oma – als ik vroeg om buiten te gaan – zei: "ga niet buiten, hoor je de kogels niet?"

We kwamen terecht in Tongerlo en woonden er vier maanden op een appartement. We kwamen bijna niet buiten omdat onze papieren nog niet in orde waren en dus ook niet naar school konden. Het was er heel raar; ik heb hier veel dingen gezien die volledig nieuw waren voor mij: een klein dorp (ik kom uit een grote stad), een onbekende taal, een nieuw huis, een koud klimaat, weinig of geen contact met andere mensen, niemand die een hoofddoek droeg, verschillende godsdiensten op straat en zelfs ongelovigen, ... Zoiets kende ik van tv en nu stond ik er middenin.

In juli zijn we naar Oostende verhuisd. Nieuwe vrienden namen me mee naar De Takel. Hier leerde ik Don Bosco kennen: jongeren helpen, met hen spelen, iedereen welkom heten en gelijk behandelen. De medewerkers en salesianen zijn vrienden voor ons. Ik speel er graag voetbal. Sport is een goede manier om mijn energie kwijt te geraken.

Ik voel mezelf nog altijd 100% Irakees en ben trots op mijn afkomst. Mijn stad is een mooie, gastvrije stad met lieve mensen en prachtige moskeeën. Enerzijds zijn Irakezen volgens mij socialer: wij praten meer met elkaar. In mijn stad kende ik de hele woonbuurt. De jon-

geren nemen het initiatief: zij maken vrienden en zo leren de ouders elkaar kennen. In België praten mensen minder met mekaar omdat ze mekaar weinig zien. Ik ben trouwens nog nooit in het huis van een Belgisch gezin geweest. Ze zitten zoveel binnen... Anderzijds zijn er in België veel organisaties die mensen helpen en dat vind ik tof.

Nu omschrijf ik mijn leven met het woord 'gezond' omdat ik jong ben en kansen krijg. Ik kan leren, plezier maken, dromen over mijn toekomst, vrienden hebben en samen met mijn familie zijn. Graag zou ik later een businessman zijn die appartementen en huizen verhuurt. Ik denk dat ik daar talent voor heb. ○

"Nu omschrijf ik mijn leven met het woord 'gezond' omdat ik jong ben en kansen krijg."

De week van Griet Van Cutsem

Griet is klinisch psychologe en trajectbegeleider in Huize Terloo in Bellingen. Ze is gehuwd met Benny en mama van Robbe, Emma en Mats. Griet is sinds 1996 Medewerker van Don Bosco in het centrum van Groot-Bijgaarden.

Maandag 18 december 2017

De werkweek start met een overleg in BuLO Don Bosco Halle. Samen met de directie werk ik een aangepast schoolprogramma uit voor een 11-jarige jongere na een langdurig ziekenhuisverblijf. Alle jongeren van ons internaat gaan naar een 15-tal scholen in de omgeving en we werken dan ook heel nauw samen met hen om de leerzorg te delen. In de namiddag bespreek ik met een 15-jarige hoe we zijn schools traject terug op de rails krijgen. Na de echtscheiding van zijn ouders en verhuis naar het buitenland, is daar één en ander spaak gelopen. We willen dit, rekening houdend met wat de jongere zelf wil, zo goed mogelijk terug op orde krijgen.

Dinsdag 19 december 2017

In ons internaat dragen we zorg voor kinderen en jongeren met gedrags- en emotionele problemen en/of mentale handicap. Toetssteen voor onze werking is 'The Circle of Courage' of de cirkel van veerkracht. Dit waardekader gaat uit van het feit dat een jongere zich

maar emotioneel in evenwicht zal voelen wanneer vier universele noden beantwoord worden: de nood aan zelfontplooiing, vrijgevigheid, onafhankelijkheid en verbondenheid. Tijdens de teamvergadering bekijken we hoe we een 9-jarige jongen met hechtingsproblemen na een fout gelopen plaatsing in een pleeggezin, het beste kunnen helpen. Hem opnieuw vertrouwen geven in mensen en zo verbondenheid creëren, is in zijn geval de grootste opdracht waar we samen willen aan werken.

Woensdag 20 december 2017

Vandaag hebben we een interne werkvergadering. We bespreken onder meer hoe we onze communicatie kunnen optimaliseren en hoe we onze fondsenwerving via sponsoring kunnen uitbreiden. We willen immers graag dat onze jongeren net zoals hun klasgenoten op bos- of zeeklas gaan. Veelal springt de school bij waar nodig, maar ook serviceclubs zijn bereid dit financieel te ondersteunen. Een hartverwarmende geste waar we graag gebruik van maken.

Na het middageten haal ik het kind in mij naar boven. Ik speel bij wijze van ijsbreker met één van onze jongeren en zijn Franstalige papa een bordspel. Na enige aarzeling wordt de sfeer wat losser en komt van beide kanten de communicatie op gang. Of hoe we met de universele taal van het spel dingen kunnen losmaken. Don Bosco wist het ook al!

Donderdag 21 december 2017

Vandaag ga ik op huisbezoek in het gezin van een 14-jarige jongere die in onze adolescentengroep verblijft. Er is groot nieuws: ze zijn ingetrokken in een

"Of hoe we met
de universele taal
van het spel dingen
kunnen losmaken."

nieuwe woning en super trots om mij die te tonen. En dat er aandacht is voor de huiselijkheid, is duidelijk: gisteren werd de kerstboom opgetuigd. Ik stap met een goed gevoel naar mijn auto met het beeld van de versierde kersboom als symbool voor het hoopvol uitzien naar de toekomst.

Eenmaal terug op m'n bureau krijg ik een dringende oproep vanuit het meldpunt Vlaams-Brabant. Een 17-jarig meisje van Syrische oorsprong is thuis gevlucht omdat ze dreigt uitgehuwelijkt te worden. Ik regel haar crisisopvang waar ze binnen onze voorziening 7 dagen een beroep op kan doen en breng de collega's hiervan op de hoogte.

Onderweg naar huis speelt het verhaal van dit meisje door m'n hoofd. Ik denk aan mijn dochter die even oud is, en stel me haar voor:

aan de andere kant van de wereld, in een omgeving met mensen die ze niet kent, een taal die ze nauwelijks begrijpt, en dan op vlucht voor de eigen familie. Wereldburgerschap met een keerzijde...

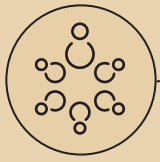
Vrijdag 22 december 2017

Mijn laatste (halve) werkdag voor de vakantie! Ik handel nog enkele telefoontjes af. Ik wens de collega's fijne en warme kerstdagen toe en pik dan mijn dochter op

aan de school. We gaan een namiddag shoppen in Aalst. Enkele late cadeautjes op de kop tikken en vooral genieten van elkaars gezelschap. Ik ben helemaal klaar om de vakantie in ons gezin door te brengen!

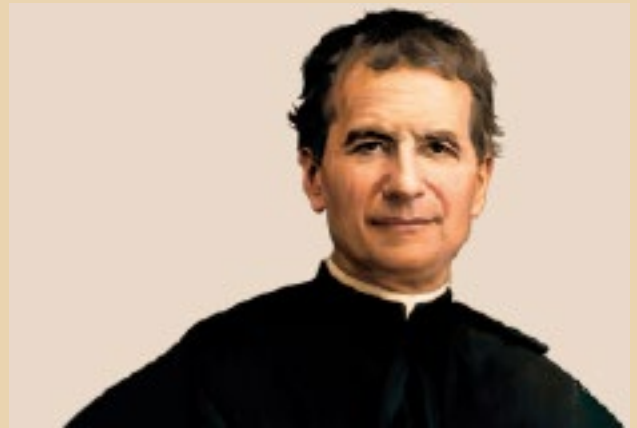
Don Bosco spreekt:

Wereldburger worden. Niet blijven staan bij eigen zorgen en behoeften.

Het gebeurt niet iedere dag. Maar die avond in 1879 was het zo. Voor een muisstille groep jongens mocht ik het nieuws meedelen. Don Costamagna had op 4 mei van dat jaar om 16.30 uur, na een tocht van 1500 km te paard, de oevers van de Rio Negro bereikt, de grens met Patagonië, het gebied van de Indianen. Nu kon de missie bij hen beginnen. Er ging een siddering door de rangen van de jongens. Ze hielden me in het oog, ze zogen de woorden uit mijn mond. Dat uitvoerige verslag, dat na zoveel moeite vanuit Zuid-Amerika Turijn had bereikt. Het deed hun veel. En mij ook.

Het was begin van de jaren 1870 begonnen. Er waaide toen een missionaire wind door de Kerk. Daar stappen we in mee, dacht ik. Ik liet mijn salesianen en de jongens delen in mijn dromen en mijn plannen. In 1874 kregen ze concrete vorm. Het zou Argentinië worden waar we gingen werken onder de uitgeweken Italianen maar ook waar we contacten zouden leggen met de Indianen. Dat laatste was het spannendste en sprak tot de verbeelding. Het zou nog duren tot 11 november 1875 eer ik eerste tien salesianen vanuit Genua zag vertrekken met de Franse stoomboot Savoye.

Voor mijn jongens waren die missionarissen moedige mannen. Het

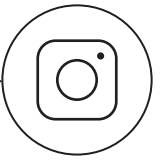

waren avonturiers, helden. Iedereen wilde met hen gezien worden. Er werd in Valdocco over niets anders gesproken. Ik glunderde bij dat alles. Niet alleen werd mijn vroegere missionarissendroom eindelijk waargemaakt, maar ik had ook weer voor maanden en jaren een streefdoel om de ogen van mijn jongens naar de grote wereld te richten.

Dat was altijd een van mijn bedoelingen geweest. In de beginjaren van mijn werk richtte ik hun ogen op nieuwe internen. Ik vertrouwde die nieuwkomers toe aan een paar van de ancients. De blik naar buiten richten, naar andere mensen, ik probeerde het telkens opnieuw. Een dramatisch moment was 1854 toen de cholera Turijn bereikte en de burgemeester vrijwilligers vroeg om te helpen bij het transport van de zieken naar het ziekenhuis. Ik vroeg het aan de oudste jongens en een ruim aantal gaf zich als vrijwilliger op. Wereldburger worden. Niet blijven staan bij eigen zorgen en behoeften.

Maar nu, met het project van de missionarissen in Patagonië, nam de blik op de hele wereld een grote vaart. Mijn jongens en salesianen waren laaiend enthousiast. En ik, ik sloot de ogen en dankte God. Eindelijk.

Vanuit de kijk van de jongeren

Samen kun je meer dan alleen

#1

#2

#3

#4

#5

- #1 Je kan volledig jezelf zijn en ontplooiën.
- #2 Samen met anderen het beste uit alles halen, samen sterk staan en dromen waarmaken.
- #3 Het is niet alleen hier maar ook internationaal samenwerken.
- #4 Je kennis, maar ook waarden doorgeven aan (nieuwe) animatoren.
- #5 Het is een grote warme familie die elkaar ondersteunen en elkaar van alles leren en klaar staan.

“Door mijn engagement hoop ik mee te bouwen aan een wereld waar jongeren zich volledig kunnen ontplooiën en zijn wie ze willen zijn.”

Mijn engagement voor de Jeugddienst van Don Bosco groeide voort uit een heleboel leuke ervaringen als jongere op de animatorencursussen. Ik deel dezelfde droom als Don Bosco en wil ze waarmaken door jongeren mee te helpen vormen en hun de waarden van Don Bosco mee te geven. De waarden zoals 'verbondenheid' en 'respect hebben voor elkaar' vind ikzelf heel belangrijk. Ze geven me een goede richting wanneer ik keuzes moet maken als animator of instructor op het speelplein. Bovendien is de teamgeest héél fijn: samen kun je meer bereiken dan op je eentje. Door mijn engagement hoop ik mee te bouwen aan een wereld waar jongeren zich volledig kunnen ontplooiën en zijn wie ze willen zijn.

Samen dromen van een betere wereld

Laetitia Lika is 17 jaar oud en studeert 'Office & Communication' in DvM HTB Aalst. Samen met zes medeleerlingen vertrekt ze binnenkort naar een Don Boscoschool in Tanzania voor het **'Youth for Change'**-project van **VIA Don Bosco**. Dit project stimuleert scholen om wereldburgerschap-educatie op een laagdrempelige manier te implementeren in het onderwijs. Belgische jongeren gaan een dialoog aan met jongeren uit Tanzania. Gedurende het project krijgen de jongeren workshops over de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen. Vervolgens ontmoet

ten de leeftijdsgenoten elkaar in Tanzania, waar ze samen een actieplan uitwerken voor een betere wereld. We laten Laetitia aan het woord over haar ervaring en verwachtingen, en brengen haar in contact met Kato Declercq, oud-leerling van Don Bosco Kortrijk, die met haar school een gelijkaardig traject heeft gedaan met een Don Boscoschool uit Peru.

Laetitia, waarom neem je deel aan het project 'Youth for Change'?

Twee klassen uit het 5de jaar, namelijk 'Business' en 'Office & Communication', werden gekozen als ambassadeurs voor het project. Door middel van dit project werken we immers ook aan vaardigheden die inherent zijn aan onze opleiding. Voor ons is het fijn om aan iets concreets te werken. Toen ik hoorde dat er enkele leerlingen ook naar Tanzania zouden reizen om uit te wisselen met Tanzaniaanse leerlingen die ondernemerschap studeren, leek dit mij een unieke ervaring. Ik zou nooit zo'n reis kunnen bekostigen, dus het is voor mij een unieke kans. Ik ben erg benieuwd hoe zij leven en leren, en hoe ze denken over duurzame ontwikkeling. Tijdens de voorbereidende workshops werd onze nieuwsgierigheid enkel maar aangewakkerd.

Waarom is het belangrijk om rond wereldburgerschap te werken op school?

Ik denk dat veel jongeren, waaronder ikzelf, veel te weinig bezig zijn met mondiale thema's, zoals bijvoorbeeld duurzame energie. En dat is erg, want het is zo belangrijk. In de lessen aardrijkskunde en godsdienst kwamen enkele onderwerpen wel aan bod, maar ik moet eerlijk toegeven dat de ernst niet altijd tot me doordrong. Nu we werken met concrete voorbeelden en uitwisselen

Laetitia

met andere klassen in de wereld, komt de wereld echt dichtbij. Ik beseft nu dat ik zelf een rol kan spelen en dat ook kleine acties het verschil kunnen maken.

Welke projecten willen jullie voorstellen aan jullie leeftijdsgenoten in Tanzania?

Wij zitten in een klas met leerlingen uit verschillende culturen. Tijdens de workshops werd duidelijk hoe weinig wij met elkaar communiceren. We zitten te vaak in ons eigen groepje. Nu werd er tijd en ruimte gecreëerd om met elkaar te praten en uit te wisselen. Een klasgenoot begon zo enthousiast te vertellen over Marokkaanse waarden en tradities, dat vond ik echt interessant. We hebben beslist dat we graag een project willen opstarten dat ons dichterbij elkaar brengt. Bijvoorbeeld Nederlandse conversatietafels over actuele onderwerpen tijdens de speeltijd, zodat leerlingen die de taal nog niet zo machtig zijn, kunnen oefenen. We merken immers dat dat soms voor ongelijkheid zorgt op school. Daarnaast denken we ook aan een project rond vervuiling en watersverspilling omdat ze in Tanzania, maar ook hier, de negatieve effecten daarvan ondervinden.

Kato, jij nam enkele jaren geleden deel aan een gelijkwaardig project. Welke tips geef je aan Laetitia mee?

Stel jezelf open! Voor de mensen, de cultuur, de taal, het eten, ... Alleen zo kun je echt ervaringen opdoen en zul je ook veel meer bijleren. Probeer zoveel mogelijk te communiceren met de mensen, zo leer je het meeste bij.

Wat leerde jij van de Don Boscoleerlingen in Peru?

Ik heb gemerkt dat Peruviaanse jongeren dezelfde dromen hebben als wij, ook al kunnen ze die soms moeilijker realiseren. Ik bewonder hun moed om er elke dag voor te gaan. Een groot verschil is dat jongeren in Peru echt blij zijn dat ze kunnen studeren en daar bewonder ik hen echt voor. In België hebben wij dat gevoel niet, terwijl we eigenlijk zeer dankbaar mogen zijn. Ze hebben dus mijn 'zin in school' aangewakkerd. Ook verbondenheid en een groepsgevoel is iets dat Peruvianen heel belangrijk vinden. Ze hebben me geleerd daar zelf ook meer waarde aan te hechten.

Kato

Tot slot, Laetitia en Kato, hoe zouden jullie een wereldburger omschrijven?

Een wereldburger ben je als je je thuis voelt in de wereld. Je kent de wereld en hebt het gevoel dat de mensen naast je samen met jou naar hetzelfde doel streven. Het belangrijkste hierbij is dat je het SAMEN doet en niet iedereen voor zich. Wereldburgerschap-educatie houdt dan in dat jongeren leren wat mensen elders in de wereld doen en hoe ze leven. Elkaars realiteit begrijpen is belangrijk om samen onze droom te kunnen realiseren: een wereld waar iedereen zich goed voelt. ○

“Stel jezelf open! Alleen zo kun je echt ervaringen opdoen en zul je ook veel meer bijleren.”

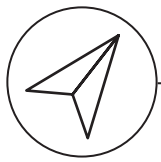
ZINGEVING

Tekst: Marijke Bobbaers (schrijver van het gedicht), godsdienstleraar van Anthony Lebbe

Beeld: Anthony Lebbe, 6de jaar lassen-constructie is de maker van het kunstwerk

Nabootsen wat Hij al tot in de perfectie heeft gemaakt.
Uiting geven aan wat mij raakt.
Elegantie vatten in ruw materiaal.
Karakter geven aan dood metaal.
De wereld verfraaien met iets klein.
Even medeschepper zijn.

Don Boscofeest op school en internaat te Woluwe

met heel wat bezoekers

Op 31 januari vierden we het Don Boscofeest. Eigenlijk is dat een beetje raar... het is de dag waarop Don Bosco stierf. Naar zijn voorbeeld leven wij samen op school en internaat.

De Italiaanse priester hielp veel jongeren die in armoede leefden om hun toekomst te verbeteren. Hij deed dat onder andere door middel van onderwijs. Dat is wat ons internaat en onze school ook doen. Maar het leven is meer dan studeren alleen! Ook feesten vond Don Bosco erg belangrijk.

Voor mij was het dubbel feest. Ik zit op internaat in Don Bosco Woluwe en ik volg les op het gelijknamige technisch instituut. Het Don

Boscofeest begon voor mij al in de vroege ochtend. We begonnen de dag met een bezinning over de geschiedenis en de betekenis van onze patroonheilige. Nadien genoten we samen met de klas van een gezond en uitgebreid ontbijt. In de voormiddag konden we deelnemen aan verschillende workshops. De leerkrachten, de opvoeders en de collega's van VIA Don Bosco - dat zijn onze burens - sloegen de handen in elkaar. Er waren leerrijke en plezierige workshops bij. Je kon er kennismaken met het leven van vluchtelingen, chocolade maken, salsa dansen of hockey spelen... het waren groepsactiviteiten, maar voor elk wat wils.

Tijdens de middag werd het feest voortgezet op het internaat. De leerkrachten bakten er croque-monsieurs voor de internen, externen en collega's. Want samen smaakt alles beter!

Langzaam kwamen de internen aan uit de andere scholen en mochten ook zij meegenieten van het Don Boscofeest. De collega's van VIA Don Bosco en de opvoe- ▶

ders gaven het beste van zichzelf tijdens het namiddag-programma. Elkeen deelde met ons zijn of haar hobby en in kleine groepjes genoten we van een fijne namiddag.

De chef-kok had een heus Italiaans avondmaal voor ons in petto. Uiteraard voorafgegaan door een flink glaasje bubbels of fruitsap. Zijn drie speciale pasta's werden gesmaakt.

Tijdens de maaltijd ontmoetten we ook enkele 'speciale' mensen. De internaatbeheerder stelde hen voor. Sommigen kenden we al! Zoals de schooldirecteur, de medewerkers van VIA, de directeur van de salesiaanse gemeenschap, en heel wat vrijwilligers - die ons welkelijks helpen op het internaat - waren van de partij. Anderen waren er voor de eerste keer bij: de kinder-rechtencommissaris en zijn adviseur, de voorzitter van het DBOC en de peter van de school, schoven mee aan bij de maaltijd. Al wisten we niet goed wie, wie was.

Na de maaltijd mocht ik de kinder-rechtencommissaris en zijn adviseur rondleiden op het internaat. Dat vond ik echt het topmoment van de dag. Ze vonden het internaat mooi en aangenaam. Ze luisterden naar ons verhaal, onze sterke kanten en zwakke plekken, onze suc-

"Het werd een lange babbel maar er werd echt naar onze mening gevraagd én geluisterd."

cessen en ons falen. Zo bespraken we met hen onder andere moeilijkheden zoals prestatiedruk en faalangst, armoede en schoolfacturen, armoede en de noodzaak van digitale media (smartschool, verplichte schoollaptop ...), de verplichte schooluitstappen, enzovoort. Het werd een lange babbel maar er werd echt naar onze mening gevraagd én geluisterd.

De avond werd afgesloten met wat gezelschapsspelen. Gewoon gezellig samenzijn en ontspannen. Pater Daniël sloot de avond af met een avondwoordje over liefde... over hoeveel een mens van iemand kan houden... tot aan de maan en terug. Was het dat niet wat Don Bosco altijd geprobeerd heeft? ○

Dries vindt rust op zijn fiets

Het vinden van mijn persoonlijke rustplek, makkelijker gezegd dan gedaan! Voortdurend met zoveel verschillende dingen bezig, schoot me niet direct iets te binnen. Tijdens een van mijn ritten met de koersfiets overviel me plots het gevoel van innerlijke rust waar ik al enkele dagen naar op zoek was. Er waren al enkele plaatsen

“Alle gevoelens die ik onlangs heb ervaren, kan ik rustig verwerken.”

gepasseerd: de woonkamer, de kerk vol jeugdherinneringen, het graf van mijn grootvader,..., allemaal riepen ze nét niet het kalmerende gevoel op waar ik naar zocht. Wel dus bij dat fietsen, en met elke trap werd het steeds duidelijker waarom. Wanneer ik op de fiets zit, sluit ik me volledig af van alle andere aspecten in mijn leven. Niemand die me kan bereiken, geen laptop, piano of boek dat me afleidt, alleen maar mijn fiets en ik. En terwijl mijn lichaam twee uur lang enkel en alleen maar gefocust is op het fysiek labeur, krijgt mijn

geest eindelijk de kans om los te komen van de alledaagse drukte. Alle gevoelens die ik onlangs heb ervaren, kan ik rustig verwerken. Vertrek ik gefrustreerd, dan wordt het een rit waar ik mijn lichaam tot het uiterste drijf, met die frustraties als brandstof. Aan de meet is mijn tank weer leeg, en ben ik helemaal klaar voor nieuwe ervaringen. Hetzelfde verhaal wanneer ik met een euforisch gevoel vertrek, dan trap ik door die spreekwoordelijke boter, en heb ik twee uur lang de tijd om de vers gemaakte, mooie herinneringen keer op keer te herhalen. Naast het verwerken van mijn gedachten en gevoelens, passeren ook geregeld praktische zaken zoals toekomstplannen, studiekeuzes en thesisonderwerpen de revue. Om over het liedje dat op zo'n moment in mijn hoofd zit nog maar te zwijgen. Maar de belangrijkste reden waarom ik fiets, is de omgeving. Eenmaal Leuven achter mij gelaten, is het heerlijk om tussen de velden van dorp tot dorp te rijden. Bij momenten een zeer comfortabel fietspad, geregeld afgewisseld met vintage betonplaten, en af en toe een andere renner, telkens met een heerlijk eenvoudig knikje... Hemels! De rest van de dag gloeiende wangen dankzij de frisse lucht, en 's avonds tevreden in bed, dan was de dag goed. ○

3 vragen aan:

Ulrike Denys

Ulrike is getrouwd en moeder van 4 kinderen. Ze werkt als gespecialiseerde voetverzorgster en helpt haar man in zijn zaak. Toen ze 18 waren, hebben ze elkaar leren kennen op de chiro. Ondertussen gaat ook hun zoon naar chiro Don Bosco. Sinds 2014 neemt Ulrike er de rol op als volwassen begeleider (vb). De 3 oudste kinderen zijn gestart in het Don Boscollege, eentje deed er 6 jaar uit.

Hoe ervaren je de jongeren in jouw omgeving?

Als volwassen begeleider van een jongenschiro ondervind ik dat jongeren vooral gelukkig willen zijn en plezier hebben in hun leven. Ik denk dat dit nooit anders geweest is. Daarnaast willen ze zich ook zo goed mogelijk ontwikkelen binnen hun interesses en studiegebied. Ze zijn behoorlijk zorgeloos maar anderzijds ook zorgzaam en bekommerd om anderen.

De jongeren die ik mag bijstaan en ondersteunen zijn gemotiveerd om zich te engageren als chiroleider. Ze beginnen daar meestal een beetje afwachtend en bedeesd aan maar tegen het einde van het werkjaar merk je dat ze heel wat gegroeid zijn, zowel als leidersfiguur, groepsmens en op persoonlijk vlak.

Welke goeie dingen zie je gebeuren?

Elke zondagnamiddag staat er een leidingploeg die er in de eerste plaats voor zorgt dat een groep kinderen en jongeren een fijne namiddag beleeft en hen ook helpt groeien. Het is een groep jongens die, zoals de meeste jongeren, graag eens de bloemetjes buitenzetten en van wie de hormonen wel al eens op hol kunnen slaan. Als ze al eens uit de bocht gaan, wordt er door de anderen in de eerste plaats voor hen gezorgd maar worden ze door hen ook tot de orde geroepen en gewezen op hun misstap.

Welke goede raad wil je meegeven aan de jongeren?

Er zijn een paar dingen die ik in mijn eigen leven probeer toe te passen, die ik onze eigen kinderen probeer mee te geven en die ik ook aan alle jongeren wil meegeven.

Heb respect voor elk levend wezen, vooroordeel niet en behandel een ander zoals je zelf graag behandeld wordt. Daarnaast vind ik ook dat ze moeten genieten van hun jong zijn en de kansen die daaruit ontstaan. Maar maak een keuze uit het (heel) grote aanbod... niemand hoeft alles gedaan te hebben in zijn leven. Het is oké om gewoon 'gewoon' te zijn. ○

De Goede Week en Pasen met onze jongeren!

N51: Kruisweg voor jongeren

Een echte aanrader voor de passietijd! Deze *Kruisweg voor jongeren* werd uitgewerkt als een rollenspel met verschillende

spreekpartijen, zodat de actieve deelname van iedereen bevorderd wordt. De illustraties zijn fris en modern, suggestief en niet gruwelijk. Men kan deze kruisweg gemakkelijk bidden in het gezin, met het catechese- of vormselgroepje, thuis, in een kerk of ruimte.

Auteur: Charles Singer

Vertaling: Marc Dedapper

16 blz.; 21 x 15 cm

Prijs: € 3,50 (port inbegrepen)

N70: Ik versier Pasen

Hoe je (klein)kinderen zinvol over Pasen spreken en ze inleiden in dit mooie mysterie? Gebruik de middelen die hen boeien. Bijvoorbeeld dit knutselboek met 5 knutseltaakjes in verband met Pasen. Voor kinderen van 5 tot 10 jaar!

Prijs: € 4,00 (port inbegrepen)

Onmisbaar bij de catechese!

N27: Jezus van Nazaret

Een ideaal werkinstrument om jonge tieners het evangelie te leren ontdekken. Het leven van Jezus wordt benaderd vanuit tien originele invalshoeken: zijn jeugd, zijn vriendenkring, zijn leer, zijn doelstelling, zijn geheim, zijn genezingen, zijn houding tegenover uitgesloten mensen, zijn opgang naar Jeruzalem, zijn dood en verrijzenis, zijn hernieuwde aanwezigheid onder ons. Dit alles ligt uitgezaaid in 48 kleine hoofdstukjes (van 4 blz.) met telkens deze drie benaderingen: 'Geschiedenis', 'Bijbel' en 'Vandaag'.

Voor tieners een ontdekkings- tocht, voor catechisten een roadbook! Onontbeerlijk!

Auteur: Albert Hari

Vertaling: Iny Driessen

228 blz.; 18 x 22,8 cm

Prijs: € 12,50 (port inbegrepen)

N28: Speurtocht naar Jezus

Dit doeboek, in groot formaat en bestemd voor de kleinsten (4-7 jaar), laat hen Jezus ontdekken, in alledaagse bewoordingen verteld door een schaap, een ezel en nog andere getuigen van Jezus. Verder biedt het boek:

- een bordspel over de tempel in Jeruzalem;
- figuurtjes om uit te knippen en aan te kleden;
- tekeningen om in te kleuren en zoekspelletjes.

Ieder heeft wel een kleinkind in de familie dat hiermee gelukkig zal zijn!

Auteur: C. Duff

Vertaling: Marie-Pauline Meyer-Alting von Geusau

Illustraties: D. Bach

80 blz.; 20 x 22,3 cm

Prijs: € 6,00 (port inbegrepen)

Betaal nu bij aankoop van deze twee boeken samen slechts € 14 (port inbegrepen)!

Bestellen kan via:

O. Bossuyt, Don Bosco centrale, Fr. Gaystraat 129, 1150 Brussel,
Tel. 02/ 771 21 00 of e-mail: Centrale.propaganda@donbosco.be

Jacques Schepens

Salesiaan van Don Bosco
°1942 +2018

Jacques groeide op in een groot gezin te Gontrode als de oudste van 5 broers en 6 zussen. Of de gelijkmoedigheid die Jacques heel zijn leven lang gekenmerkt heeft, komt van die quasi gelijke verdeling tussen jongens en meisjes? Wie zal het zeggen? In 1961 ging Jacques naar het noviciaat. In 1974 werd hij tot priester gewijd.

Zijn betekenis voor de salesiaanse provincie is niet te onderschatten. Bijna heel zijn salesiaans leven heeft Jacques op een of andere wijze meegewerkt aan de vorming van salesianen. Om die verantwoordelijkheid te kunnen opnemen heeft hij heel zijn leven gestudeerd. Niet alleen over Don Bosco waarover hij in 1986 in Rome met glans een doctoraat verdedigde. Zijn interesse ging ook uit naar psychologie, pedagogie, theologie, catechese, pastoraal en spiritualiteit. Hij wilde Don Bosco bij de tijd brengen via de dialoog tussen de traditie en inzichten van de hedendaagse menswetenschappen. Zo bracht hij Don Bosco dichterbij ons en

kwamen wij dichterbij Don Bosco.

Hij was een gewaardeerd professor aan de UPS, de salesiaanse universiteit te Rome en aan de theologische faculteit van de salesianen te Benediktbeuern (Duitsland). Hij deelde zijn inzichten niet alleen op academisch niveau, maar ook in de initiële en permanente vorming, en in de Salesiaanse Familie. Niet alleen de salesiaanse wereld kon genieten van zijn expertise en talenten. Hij gaf les op het CKS (Centrum voor Kerkelijke Studies) te Leuven, op het priesterseminarie te Mechelen, in de lerarenopleiding van het Heilig-Hartinstituut te Heverlee, het huidige UCLL.

Als salesiaan bewaarde hij zijn eenvoud en bleef hij de vriend van alleman. Dankzij zijn beschikbaarheid en hartelijkheid voor iedereen die bij hem aanklopte maakte hij in het spoor van Don Bosco Gods' Liefde voelbaar.

Jacques heeft niet alleen geleerd via lectuur en studie. Hij heeft ook geleerd van het leven. De grote sereniteit waarmee hij dat leven heeft kunnen aanvaarden, getuigt daarvan. Wanneer zijn gezondheid vanaf 2008 achteruitging, kwam er geen klacht over zijn lippen.

In 2014 verhuisde hij naar het WZC van de zusters Annuntiaten te Heverlee. Moge Hij nu delend in de Verrijzenisvregude van de Heer Don Bosco ten volle kennen.

Antonius Johannes Smit

Salesiaan van Don Bosco
°1928 + 2018

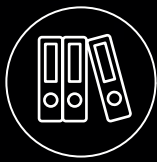
Tonny werd geboren op 4 september 1928 in Den Bosch. Via een broeder van de lagere school kwam hij terecht bij de salesianen van Don Bosco in Leusden. In 1949 sprak hij zijn eerste religieuze professie uit in Twello. Als actief lid van de missieclub werd hem gevraagd als missionaris naar Thailand te gaan en vervolgde er zijn studie filosofie. Voor theologie ging Tonny naar Turijn, waar hij in 1961 tot priester werd gewijd. Na zijn priesterwijding keerde hij terug naar Thailand, waar hij op verschillende plaatsen en in meerdere functies heeft gewerkt.

In 1978 werd hij naar Rome gevraagd. Aanvankelijk was hij actief op het missiebureau van de congregatie, maar later ook in het retraite- en bezinningswerk aldaar. Tot hem in 1987 gevraagd werd om naar Nederland terug te keren en missieprocurator in Leusden te worden. Tonny bleef daar totdat het huis van Leusden in 1999 werd opgeheven. Als noodsporang ging hij met een aantal medebroeders naar Someren tot er plaats was voor hen in Driebergen, waar hij een goede tijd heeft gehad.

Toen hij daar als enige salesiaan overbleef, begon hij langzaam te vereenzamen en vertoonden zich de eerste tekenen van dementie. Het leek toen beter om hem naar Wijchen te laten gaan, waar al een groep oudere salesianen woonde en waar ook de mogelijkheid van verzorging bestond. De eerste jaren in Rivo Torto kon Tonny nog redelijk zelfstandig leven, maar na een inbraak in zijn appartement werd hij angstiger en verwarder. Zodoende kreeg Tonny een plek op de psychogeriatrische afdeling van La Verna, waar hij met veel toewijding en liefde werd verzorgd. Op 16 januari 2018 is hij daar overleden.

Tonny was een spiritueel man. Hij had niet alleen aandacht voor zijn eigen geestelijk leven, maar droeg ook zorg voor dat van anderen. Hij heeft veel retraites geleid in buiten- en binnenland voor medebroeders, zusters en andere groeperingen. Kenmerkend voor Tonny was een uitspraak die hij op het eind van zijn leven herhaaldelijk deed: Ik heb nooit ergens om gevraagd....niet om salesiaan te worden, niet om naar de missie te gaan, niet om naar Rome te komen, niet om missieprocurator in Nederland te worden. Hij liet zich sturen, zat niet vast aan een bepaalde plaats of functie. Moge hij nu een vaste woonplaats hebben bij God, die hij altijd heeft willen dienen.

Als ik op het feest van Don Bosco zie
hoe jongeren in de viering participeren
met woord dans en muziek
dan word ik ontzettend emotioneel,
het ontroert me compleet.
Mij kan je niet vertellen
dat jongeren zich niet engageren.
Ik zie jongerenengagement
in jeugdverenigingen, op speelpleinen,
in scholen, sportclubs en inleefreizen,
bij het Rode of Vlaamse kruis,
bij steunkaartverkoop voor goede doelen,
bij acties van de warmste week
of kom op tegen kanker, ...
Mij kan je niet overtuigen van het tegendeel.

Kan het beter? Alles kan beter.
Misschien trappen ze te gemakkelijk
in internetvalkuilen,
springen ze in hun jeugdige naïviteit
niet altijd verantwoord om
met de nieuwe media.
Pestgedrag onder jongeren
blijkt moeilijk uit te roeien.
Cyberpesten, binge drinking,
gaming en watching leiden tot drama's, ...
Het valt op maar weegt niet op
tegen het positieve in jongeren.
Zijn ze begaan
met de grote problemen in de wereld?
Klimaatverandering, gendergelijkheid,
immigratie, armoede in de wereld, ...

Uit studies blijkt dat veel jongeren
een duidelijk beeld hebben van de maatschappij:
Ze beseffen dat klimaatopwarming
een ernstig probleem is.
Ze staan positief
ten opzichte van gendergelijkheid
en in mindere mate
ten opzichte van gelijke rechten voor migranten.
Ze zijn zich bewust van armoede
en ongelijke verdeling van kansen in de wereld.
Ze weten echter niet
hoe ze de strijd er tegen kunnen aangaan
en dat kan hen niet kwalijk genomen worden.
Volwassenen en overheden
raken het zelfs niet eens over de aanpak.

Jongeren brengen heel veel tijd door in hun school,
daarom dragen scholen, leraren en opvoeders
een grote verantwoordelijkheid
om burgerschapseducatie
een adequate invulling te geven.
Onderzoek wijst uit
dat deelname aan schoolactiviteiten
zoals leerlingenraad, projecten rond cultuur,
milieu, armoedebestrijding, ...
een positieve invloed heeft
op geëngageerd burgerschap als volwassene.
De toekomst hoort toe aan jongeren,
zij kunnen later misschien het verschil maken.
Het is de taak van volwassenen
om hen hierop voor te bereiden.

Burgerschap

